

Zaječar i Pirot zauzeti, srpska bojna linija probijena.

Brzojavne vijesti.

Balkan.

Opći položaj u Grčkoj.

Milano 28. oktobra. „Messager d'Athene“ objavljuje resumé o općenitom političkom položaju u Grčkoj, koji je zbog novog lice, otkako je vlada ententi neobavila odgovorila. Grčka će biti u kratkoj vrijeme prisiljena, da svoje držanje namjerno neutralnost Grčke smatraju kao inkonkurentnu pomoć Bugarskoj. Ako su istinite stvari, da je Grčka u dogovaranjima sa centralnim vlastima, bit će prisiljena, da svoje čete prenese na srpsku granicu, o čemu nije ententa protiv Grčke nor nastupila. jasno je, da ententa ne obavlja korak Grčke, koja ne će se dati grčko-srpskog ugovora. Ententa će svoje mnijenje dati do znanja Grčkoj, te joj pustiti slobodne ruke. Nova će nota biti, čim Grčka odgovori. Istodobno ententom rade i centralne vlasti u Grčkoj, da ju za sebe predobiju. Njemačke je već koncepcijom prošle godine kusa Grčke nagovori, e nastupi na stranu Grčke protiv Srbije, Venecijanci nisu pristali, izgovarajući se, da im nije obala prijatelj, e bi se mogli udaljiti entente. Danas se Njemačka zadovoljava grčkom neutralnošću, te želi, da bi budućte tako oslaba. Grčka bi dobila po kompenzaciju okolinu Monastira i svegjelja, Dodekanosa i Albanija. Bugarski stožar u Grčkoj podupire svim silama čete centralnih vlasti.

Srpski zarobljenici.

Berlin 28. oktobra. „Magd. Zig.“ objavljuje: Broj srpskih zarobljenika u Bugarskoj iznasa već 9000.

Sastanak austrijskih-njemačkih i bugarskih četa.

Bukarest 28. oktobra. Prama vijesti iz Bukaresta čete centralnih vlasti uzele su u ponedjeljak popodne Brzi blanku. Bugarske čete nastavljaju progromom u dolini Timoka, gdje se ubrzo pokrenu općini. Praliove zauzeli su Srbi. Tamošnje engleske žalbe uzgleda je su u njihovom ruke. Jedan dio logora izgorio uslijedi žestoke palje boravista. Isto - Turp-Severin i Grupa prepueni su srpskim bijeguncima.

Budimpešta 28. oktobra. „Az“ javlja iz Bukaresta: U ponedjeljak čete su austro-ugarske patrolje u Brzi blanku, gdje su se prvi put sastale sa bugarskim četama. Ovim je stvoren spoj između centralnih vlasti i balkanskih satnika i Turska je preko Dunava nepotrebno spojena sa Austrijom i Njemačkom.

Zaposjednuće Knjaževca.

Sofija 27. oktobra. (D. u.) Agence znajne doznaje, da je Bugarske čete zauzele Knjaževac i zauzele Drenovuzglav, a je ključ utvrđenog područja Pirota.

Izgubljeni Srbi.

London 27. oktobra. (D. u.) U vijesti kući upravio je lord Loberturna vijesti na vladu obzirom na balkansku vijesti. Ministar Lansdowne izjavio je, da za sada radi o malenim četama, posto više nije moguće sakupiti. Medjutim se pravlja veća bojna sila za jugoistočnu Evropu. Govornik je upozorio na odlučnu mijenu vojničkog i političkog položaja u istočnoj Evropi, kojeg je prouzročilo izjava Grčke, koja je odlučila, da ne će joj potpomagati. Osim toga mora da sačinjavaju prizna, da vojska u Srbiji ne na način, koji daje izgleda da srpske čete ne će moći dugo vremena opirati se ali austro-njemačkih četa. Mi ćemo biti, rekao je ministar, da engleske je upotreblimo u svrhu, da četama centralnih vlasti zapriječimo put kroz Bukurešt. Ob ovom se jošte raspravlja.

Rumunjska i ententa.

Milano 28. oktobra. „Corriere della sera“ javlja iz Bukaresta: U dobro ponašanim krugovima glasa se, da Rumunjska zahtijeva, da joj ententa dade 400.000 vojske, ako bude ona sudionistvovala u ratu. Ova bi vojska imala nastupiti protiv Bugarske, dok bi Rumunjska koncentrirala sve svoje čete na Karpalina protiv Austro-Ugarske. Francuska i Engleska su već na taj rumunjski zahtjev pristale.

Grčki kralj protiv rata.

Lion 28. oktobra. „Progres“ javlja iz Atene: Iz dobro poučenog vrela saznaje se, da je kralj Konstantin protiv svakog sudionistvovanje u europskom ratu. Javno je mnijenje u Ateni neodlučno.

Zaječar zauzet.

Sofija 28. oktobra. (D. u.) Tvrdjava Zaječar pala je u ruke Bugarima.

Željezni obruč.

Sofija 28. Željezni obruč vojska saveznika opkoljuje Srbiju sve više i više. Naglo prodiranje bugarske vojske u dolini Vardara zapriječilo je svaku pomoć, koja bi mogla stići iz juga. Područje prelaza Kačanika do Krivolaka, kaošto željeznica Solun-Nis, u bugarskom je posjedu. Macedonska vojska Todrova tjera tvrdokorog neprijatelja u borinama na nožev. Macedonsko stanovništvo svuda obasipuje evjecom dolazeću bugarsku vojsku. Drugo bombardiranje neutvrđene bugarske obale trajalo je 4 sata po 20 bojnim ladjama. Bugarske baterije nijesu odgovarale.

Grčka posrednica.

Genf 28. oktobra. Iz Pariza stižu glasovi, da je Grčkoj učinjena ponuda, ako bi ona htjela preuzeti zadaću posredovanja između Srbije, centralnih vlasti i Bugarske.

Srbija i Grčka.

Genf 28. oktobra. Prama privatnim vijestima iz Soluna, očekuje se tamo brčkovi dana srpske poslanike, koji će grčkom kraljeviću opisati užasni položaj u kom se Srbija nalazi.

Rusko navještenje rata Bugarskoj.

Sofija 28. oktobra. Navještenje rata od strane Rusije Bugarskoj nije uslijedilo prama pravilima. Izlaso je samo carski manifest. Ovdjejni danski poslanik nije dosada dobio nečije nikakvog naloga, da formalno u ime Rusije navijesti Bugarskoj rat.

Naše su čete samo 30 km udaljene od Kragujevca.

Kopenhagen 28. oktobra. Londonski „Central News“ javlja: Srpska je željeznica Kruševac-Zlince razrušena. Čete ne mogu više dobiti munjuju iz Kragujevca. Čete centralnih vlasti odaljene su od Kragujevca samo 30 km.

Vojvoda Putnik odstupio.

Pariz 28. oktobra. (D. u.) „Matin“ javlja iz Soluna: Žali se jednodušno, što je odstupio vojvoda Putnik iz zdravstvenih razloga.

Francusko-engleske čete odlaze na srpsku granicu.

London 28. oktobra. (D. u.) U dolnoj kući izjavio je Tennant, da engleske čete u Grčkoj odlaze sa francuskim na grčko-srpsku granicu. Lloyd George je

objavio, da će Asquit dne 2. novembra podati izjave o ratu.

Ententa.

Zapovjednik Kovna osuđen.

Stockholm 27. oktobra. (D. u.) Prama vijesti ruskog lista „Ranoje Utro“ bio je bivši zapovjednik tvrdjava Kovno, Grigorijev, osuđen na 15 godina tamnice, radi predaje tvrdjava neprijatelju prije negoli je iskoristio sva obrambena sredstva. Uzelo se u obzir olakšavajuće okolnosti.

Novi topovi.

Genf 28. oktobra. Od najbolje informiranog mjesta saznaje se, da se u Francuskoj iznalo nove topove, kojih je kalibar 44 cm. Ovi topovi nisu samo obzirom na kalibar nešto novoga, već i obzirom na projektil, za kojega se upotrebljuje neki novi izum. Topove se je pokušalo, te se postiglo posve zadovoljive rezultate.

Tajne odsude u Petrogradu.

Stockholm 28. oktobra. „Sjydenska Dagbladet“ doznaje iz Petrograda, da je u tvrdjavi u Petrogradu bilo obješeno više odličenih osoba, koje su pripadale najstarijem plemstvu. Jedni vele, da je bilo obješeno 8, a drugi 11 osoba. Vješanje je uslijedilo tajno, te se veli, da su te osobe bile državni činovnici, koji su snovali urutu protiv careve obitelji.

Engleska pita Portugalisku vojnika.

Lugano 28. oktobra. Prama brzjavama, koje su stigle u Rim, zamolila je engleska vlada Portugalisku, e bi joj dala svoje čete, da bi tako mogla svoje čete u Gibraltaru upotrebiti drugje.

Italija i saveznici.

Milano 28. oktobra. „Corriere della sera“ raspravlja u jednom članku o tuzhama, što ih je iznijelo „Nove Vremje“ protiv Italije, kako ova u svjetskom ratu zastupa posebne interese, koji bi mogli biti uzrok, da ostane izolirana. „Corriere“ odgovara već poznatim argumentima, te se brani od napadaja ententnog novinstva. Italija se ne odaljuje od svojih dužnosti, no pravo ima da svoje sudjelovanje-stvori na način, kako je to za nju najbolje. Italija je sa saveznicima potpuno složna, te će sudionistvovali u ratu prama svojim silama, Polemika je karakteriistična, jer dokazuje, da saveznici nisu sporazumna sa djelovanjem Italije. „Corriere“ osigurava, da se sudjelovanje Italije na Balkanu ne kosi sa smanjenjem generalnog stožera.

Kokovec u Italiji.

Lugano 28. oktobra. Tajlijski listovi javljaju, da će stići u Italiju bivši ruski ministarski predsjednik Kokovec i to u političkoj misli. Ide se za tim, da se svede u bliži dođaci rimski i petrogradski kabinet. Ruski listovi ovo poručuju, te vele, da je uzrok putovanja taj, što se Kokovec ne slaže sa Gorenkinom, te želi sada provesti vrijeme u tuđini.

Dogodjaji na moru.

Njemačke podmornice u Varni.

Rotterdam 28. oktobra. Iz Atene se javlja, da su u Varnu stigle dvije njemačke podmornice, da paze na rusku mornaricu. Na južni dio bugarske granice stigla je jedna treća podmornica.

Njemačke podmornice na finski obali.

Kopenhagen 28. oktobra. Finski parobrodci, koji su se imali ovih dana vratiti iz švedskih luka u Finlandiju, da tamo prezime, dobili su nagli naloz, da ostanu u švedskim vodama, posto na finskoj obali operiraju njemačke podmornice, koje su tamo postavile mnogobrojne mine.

Sa bojnih poljana.

Opsjedanje Rige.

Kopenhagen 28. oktobra. Prama vijesti iz Petrograda, njemački zrakoplovi dnevno napadaju Rigu. U blizini grada traju žestoki bojevi. Danja i noću čuje se grmljavina topova. Grad imu veliki posust, te je bogato opskrbljen oružjem i municijom i izvanredno jako utvrđen.

Centralne vlasti.

Savjetovanje članova gospodskih kuća.

Beč 27. oktobra. (D. u.) Od nadležne se strane pripočelo: U zadnje vrijeme bila su savjetovanja čezkativnog odbora triju skupina gospodskih kuća. Predmet je raspravljanje o potanko pretraživanje današnje situacije. Na temelju primljenih zaključaka posla su ona gospodstva zastupnici, koji su kod savjetovanja sudionistvovali danas ministru predsjedniku, da mu potaknu razloze svoje shvaćanje o današnjem političkom položaju. Deputacija je sastojala od grofa Goluhovskog, kneza Fürstenberga i baruna Czedia.

Uzdrmana engleska svjetska moć.

U zadnje doba ohrabro se u Londonu otvorenije pisati o nemu oblacima, što se pomalaju na svem obzoru nad engleskim svijetom. U Indijama, u Perziji, u Africi, razni, osobito muhamedanski rodovi dižu se nezadovoljni protiv engleskih gospodara.

Ne samo indijski Gurkas, nego i afrički crnci u kraljevstvima Ali Dinara, Tokonau i Darfura. Nuersi i Gallas domzali su za engleske pobjede u Europi, te prijete nezadovoljni i bunтовni protiv tuđinica, koji su im svezali slobodu i iskoristaju njihove najvitalnije priloh bogatstva i življenja.

Glas prorokovog svetog rata dopro je u najdaljnje krajeve Afrike medju ratobornim Somale. Engleske željeznice i karavane nijesu ni malo sigurne u nijednoj od njihovih divljih kolonija.

Engleska počinje nervozno dohtati za svoju budućnost. Sir Grey nosi veći dio odgovornosti za engleske neuspjeha na diplomatskom i na političkom polju.

Sada tek moraju Englezi doći do svjerenja, da nepostena politika vodi do propasti, te da pravi napredak i uspjeh svakog narola osti jedino od njegovog rada, znanja i postojanja. Njemačka je politika sasvim drukčije radila od engleske. Imali su Nijemci mnogo poteskoća, da prebrže već od Marschalovih vremena. Ali njihovo nastojanje na dobro osnovanom temelju postiglo je svoju dalekovidnu svrhu i velike plodove i na kamenitom balkanskom tlu. Berlin se nije poput Londona, Pariza, Rima i Petrograda uticao na nemoralnim političkim spletkama na balkanskih dvorovima i kabinetima. Isao je po pravome putu, a ne po razbojničkim stranputicama. Nije huckao jednu stranku protiv druge, jednu državu i narodnost protiv njezinu, susjeda i zemljaka. Berlin nije postupao dvoilčno i trgovao sad s jednim, sad s drugim, ni nudjao iste zemlje i otoke i Tajlanu i Grku, i Bugarsku i Srbiju, nego jedno je samo uvijek i nudjao i obećavao ustrajno bez prevrtljivosti i prijevare igre. Njemačka je i austrijska politika bila uvijek iskrena i služila se postojim, konkretnim sredstvima. Pomogla je svoje prijatelje, a nije dolazila pred njih pustim obećanjima za budućnost. Najjača je i najsigurnija igra onoga, koji ima jaku i otkrivene karle na stolu. U njegovu gotovu partiju može se svako uzdati, ko mu otvoreno u karle vidi i ne boji se, da mu se slozod skriva. Njemačka može ne bazira se na nesigurnim kolonijama, nego na bloku složnih kulturnih naroda, koji su neprestano zajedno napredovali. Naravno je po tom, da je njihova snaga veća, stalnija i kom-

